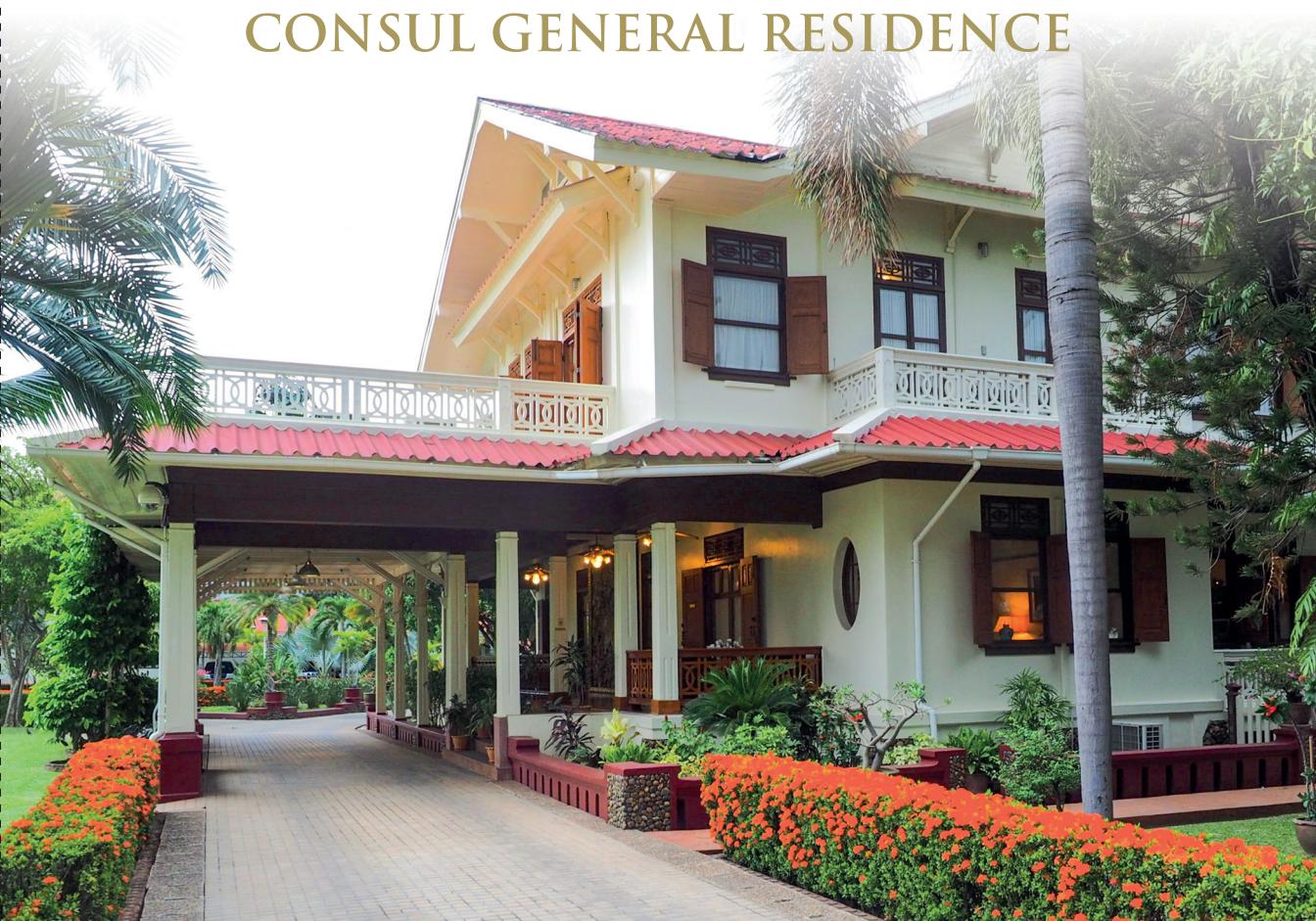

จากคุ้มหลวงเจ้าล้านนาสู่ทำเนียบสถานกงสุลใหญ่
FROM
ROYAL LANNA RESIDENCE
TO
CONSUL GENERAL RESIDENCE

ทำเนียบกงสุลใหญ่สหรัฐอเมริกาในเชียงใหม่สร้างขึ้นในช่วงต้นทศวรรษ 1930 (พ.ศ. 2473-2482) โดยพลตรี เจ้าแก้วนวรัฐ เจ้าหลวงเชียงใหม่องค์ที่ 9 และองค์สุดท้ายของอาณาจักรล้านนา อาณาจักรล้านนา ได้รับการสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1839 โดยพญามังราย มีเชียงใหม่เป็นเมืองหลวง และกลายเป็นประเทศราช ของสยามตั้งแต่ พ.ศ. 2317 จนกระทั่งปลายทศวรรษ 1800 (พ.ศ. 2343-2352) ได้ผนวกรวมเข้าอยู่ภายใต้ การปกครองของรัฐสยามโดยสมบูรณ์ ทำเนียบสโตนอังกฤษ-พม่าหลังนี้ออกแบบโดยสถาปนิกชาวอิตาลี และเป็นอาคารหลักของสถานกงสุลใหญ่สหรัฐฯ ในเชียงใหม่ ซึ่งก่อสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2493 และยังคงเป็นสถานกงสุลของสหรัฐฯ ในประเทศไทยเพียงแห่งเดียวนอกกรุงเทพมหานคร

พื้นที่ของสถานกงสุลใหญ่เดิมรู้จักกันในชื่อคุ้มเจดีย์งาม กระนั้นชาวท้องถิ่นบางคนก็เรียกว่า คุ้มพระราชชายา หรือ คุ้มเจดีย์แก้ว เจ้าล้านนาพระองค์แรกที่ประทับ ณ คุ้มหลังนี้คือ พระราชชายา เจ้าดารารัศมี ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) โดยพระราชชายาเจ้าดารารัศมี ได้เสด็จกลับมาประทับที่นครเชียงใหม่เมื่อ พ.ศ. 2453 ซึ่งเป็นเวลา 4 ปีหลังจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต พระราชชายา เจ้าดารารัศมีเป็นพระธิดาของพระเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าหลวงเชียงใหม่และแม่เจ้าทิพเกสร พระองค์ประทับที่คุ้มเจดีย์งามเป็นเวลาหลายปีก่อนจะ ทรงย้ายไปประทับ ณ พระตำหนักหลังใหม่ในอำเภอแม่ริมที่ทรงออกแบบด้วยพระองค์เอง หลังจากนั้นพลตรี เจ้าแก้วนวรัฐ พระเชษฐา ได้ทรงสร้างอาคารที่ปัจจุบันใช้เป็นทำเนียบกงสุลใหญ่ และประทับที่นี้จนถึงแก่พิราลัยใน พ.ศ. 2482 ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2493 กงสุลใหญ่สหรัฐฯ ได้เข้ามา ดูแลทำเนียบหลังนี้จวบจนถึงปัจจุบัน

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กงสุลใหญ่สหรัฐฯ ยินดีที่มีโอกาสได้พำนักในอาคารที่มีความสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ต่อราชวงศ์ล้านนา อีกทั้งยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของ จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นเครื่องหมายที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างประชาชน ชาวไทยและสหรัฐฯ

The U.S. Consul General Residence in Chiang Mai was built in the early 1930s by Major General Prince Kaew Naowarat, the ninth and last Prince of the Lanna Kingdom. The Lanna Kingdom was founded in 1296 by King Mengrai, with Chiang Mai as its capital, and became a vassal state of Siam from 1774 until the late 1800s when it was fully incorporated into the Siamese government. Designed by an Italian architect in an Anglo-Burmese style, the residence is the centerpiece of the U.S. Consulate General in Chiang Mai, which was established in 1950 and remains the sole U.S. consular presence in Thailand outside of Bangkok.

The Consulate grounds were previously known as the Chedi Ngam Palace, or Beautiful Pagoda Palace, although local residents also called it Khum Phra Rachaya or Khum Chedi Kiew. The first Lanna Royal to take up permanent residence in the Palace was Her Royal Highness Princess Dara Rasmi, who had been a Royal consort of His Majesty King Chulalongkorn (Rama V) and moved to Chiang Mai four years after the King's death in 1910. Princess Dara Rasmi was the daughter of Lanna King Indhawichayanon and Queen Thiphakaesorn Rajadevi. She lived in the Chedi Ngam Palace for several years before moving to a new residence of her own design in nearby Mae Rim village. After Princess Dara Rasmi left the Chedi Ngam Palace, her brother, Major General Prince Kaew Naowarat, built the current residence, where he lived until he passed away in 1939. From 1950 until the present day, the residence has been occupied by the U.S. Consul General.

U.S. Consuls General, past and present, cherish the opportunity to reside in a property that holds such an important place in the history of the Lanna Royal Family. It remains one of Chiang Mai's most beautiful cultural treasures, and is a testament to the longstanding relationship between the peoples of Thailand and the United States.

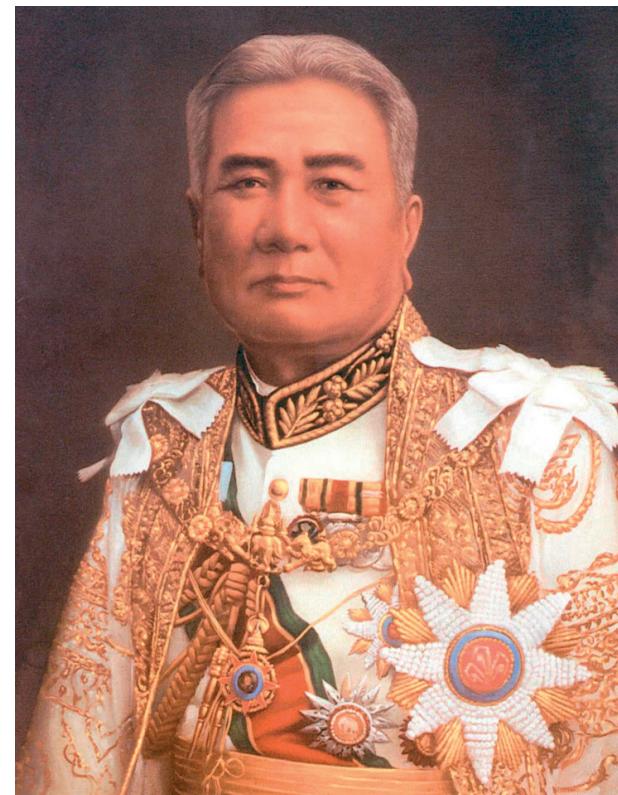

สมาชิกคนสำคัญของราชวงศ์ล้านนา 2 พระองค์ที่ประทับที่คุ้มเจดีย์แก้ว (“คุ้ม” หมายถึงที่พักของเจ้าเมืองเหนือ)

Two prominent Lanna Royal Family members who lived at Khum Chedi Kiew (“Khum” is a palace or royal residence)

พระราชชายา เจ้าดารารัศมีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5)
Phra Rachaya Chao Dara Rasmī, a Royal Consort of King Chulalongkorn, Rama the Fifth

พลตรี เจ้าแก้วนารัฐ เจ้าหลวงเชียงใหม่องค์ที่ 9 และองค์สุดท้ายของอาณาจักรล้านนา
Major General Prince Kaew Naowarat, the Ninth and the last ruling Prince of Lanna

คุ้มเจดีย์แก้ว
(ทำเนียบกงสุลใหญ่ในปัจจุบัน)
ระหว่างการก่อสร้างในช่วงต้น
ทศวรรษ 1930 (พ.ศ. 2473-2482)

*Khum Chedi Kiew (present CG
residence) under construction
in the early 1930s*

ทิวทัศน์ของทำเนียบกงสุลใหญ่
เมื่อสร้างเสร็จ

*View of the residence
when completed*

คุ้มเจดีย์แก้ว
(ทำเนียบกงสุลใหญ่ในปัจจุบัน)
ระหว่างการก่อสร้างในช่วงต้น
ทศวรรษ 1930 (พ.ศ. 2473-2482)

*Khum Chedi Kiew (present CG
residence) under construction
in the early 1930s*

ทิวทัศน์ด้านทิศใต้ของ
ทำเนียบกงสุลใหญ่เมื่อสร้างเสร็จ

*South View of the residence
when completed*

ทำเนียบกงสุลใหญ่ใน พ.ศ.2559

Consul General Residence in 2016

ห้องรับแขกในทศวรรษ 1930 (พ.ศ. 2473-2482)
Living Room in 1930s

ห้องรับแขกใน พ.ศ. 2559
Living Room in 2016

คุ้มหลวงเจ้าล้านนาสู่ท่าเทียบสถานกงสุลใหญ่ FROM ROYAL LANNA RESIDENCE TO CONSUL GENERAL RESIDENCE

เรียบเรียงและแก้ไขโดย Edited by:

มิเชล ฮีธ, ปลายอ้อ ทองสวัสดิ์, พากครอง วิลเลียมส์
Michelle Heath, Plai-auw Thongsawat, Pakakrong M. Williams

จัดพิมพ์โดย Published by:

สถานกงสุลใหญ่สหรัฐอเมริกา เชียงใหม่ เดือนกรกฎาคม 2563
The U.S. Consulate General Chiang Mai, July 2020

ออกแบบโดย Designed by:

www.actesco.org

อนุเคราะห์ภาพถ่ายโดย Photo Credit:

เจ้ากาวิละวงศ์ ณ เชียงใหม่ (ภาพคุ้มหลวง, ห้องรับแขกในทศวรรษ 1930)
สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรุงเทพฯ (ภาพคุ้มหลวง, ห้องรับแขกในทศวรรษ 1930)
ไมเคิล ฮีธ (ภาพปก, ทำเนียบใน พ.ศ.2559)

Chao Kavilawongse na Chiengmai (residence, living room in 1930s)
National Archives of Thailand, Bangkok (residence, living room in 1930s)
Michael Heath (front cover, residence in 2016)

ขอแสดงความขอบคุณ Special Acknowledgement to:

แจ็กเคอลีน เดวีส์ สำหรับแรงบันดาลใจ
เฮนรี จาร์ดีน สำหรับการบันทึกก่อนหน้า
Jacqueline Davies for her inspiration
Henry Jardine for previous research